

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetaik.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Aanleiding voor de wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) zijn de voornemens uit de brief 'Kwaliteit loont' van 6 februari 2015 (Kamerstukken II, 2014/2015, 31765, nr. 116) en kabinetsreactie op het rapport Borstlap en de evaluatie van de Wmg en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) van 2 april 2015 (Kamerstukken II, 2014/2015, 25268, nr. 112)

2. Wie zijn betrokken?

Toezichthouders NZa en Autoriteit Consument en Markt (ACM) en ondertoezichtgestelden (zorgaanbieders en zorgverzekeraars). Daarnaast zijn de ministeries van EZ, BZK, V&J, Fin betrokken.

3. Wat is het probleem?

1. Verantwoordelijkheidsverdeling bij regulering tussen VWS en NZa is niet altijd even helder. Daarmee is voor het veld soms onduidelijk wie verantwoordelijk is. Risico is aanwezig dat VWS op de stoel van de NZa gaat zitten (casuïstiek). Ook leidt de betrokkenheid van de NZa bij het opstellen van reguleringsbeleid ertoe dat de NZa niet voldoende op afstand van veldpartijen kan opereren.
2. Twee toezichthouders, NZa en ACM, zijn verantwoordelijk voor het markttoezicht in de zorg. Dit leidt tot inefficiëntie en administratieve lasten en uitvoeringslasten. Bovendien bestaat de wens om het markttoezicht in de zorg te versterken.
3. Het verbodsstelsel van de Wmg wordt als onnodig belemmerend ervaren (evaluatie Wmg/NZa door Andersson Elffers Felix).
4. Het macrobeheersinstrument kan niet worden ingezet om contracten te bevorderen tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders over een doelmatiger en doeltreffender inrichting van zorg met het oog op kwaliteit van zorg en de beheersing van de kostenontwikkeling.

4. Wat is het doel?

1. Duidelijke positionering van de NZa ten opzichte van VWS en het veld. Door de NZa alleen te belasten met het opstellen van het uitvoeringsbeleid en niet met reguleringsbeleid, kan de NZa meer op afstand van de veldpartijen opereren en daarmee een duidelijk profiel als onafhankelijke en gezaghebbende toezichthouder verwerven. VWS is verantwoordelijk voor reguleringsbeleid en de NZa voor de uitvoering en individuele casuïstiek.
2. Bundeling van het markttoezicht bij één toezichthouder. Het sectorspecifieke markttoezicht (de zorgspecifieke fusietoets en het instrument van aanmerkelijke marktmacht) wordt overgeheveld van de NZa naar de ACM. De bundeling van het instrumentarium zorgt ervoor dat het mededingingsinstrumentarium specifiek op de zorg toegesneden kan worden en dat administratieve processen kunnen worden samengevoegd waardoor er minder administratieve lasten en uitvoeringslasten zijn. De minister van VWS blijft politiek verantwoordelijk.
3. Meer ruimte voor innovatie, maatwerk en vermindering administratieve lasten door het vervangen van het verbodsstelsel (nee, tenzij), door een gebodsstelsel (vrij, tenzij). Dit betekent dat zorgaanbieders en zorgverzekeraars in beginsel vrij zijn om zelf prestaties overeen te komen en deze niet meer door de NZa worden opgesteld.
4. Stimuleren dat zorgaanbieders en zorgverzekeraars contracten met elkaar sluiten over kosten, kwaliteit en toegankelijkheid in het belang van patiënt en premiebetaler door expliciet de mogelijkheid te creëren om de hoogte van de te betalen macrobeheersheffing afhankelijk te maken van het al dan niet aanwezig zijn van contractafspraken.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De algemene rechtvaardiging voor de overheid is de grondwettelijke opdracht om te zorgen voor een toegankelijke en betaalbare gezondheidszorg van voldoende kwaliteit. Binnen die algemene rechtvaardiging en ten behoeve van die doelstelling heeft de overheid de verplichting om een heldere taakverdeling tussen NZa en VWS in Wmg op te nemen en het (markt)toezicht goed te positioneren.

6. Wat is het beste instrument?

Bestaande wetgeving dient te worden aangepast om de voornemens van het kabinet uit te kunnen voeren. Waar mogelijk vindt uitwerking in lagere regels (ministeriële regelingen en regels van de NZa) plaats om de gewenste mate van flexibiliteit te behouden. Reguleringsbeleid dient regelmatig te worden geactualiseerd.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Voor veldpartijen zal duidelijk zijn waar VWS en waar de NZa voor verantwoordelijk is. Ook weten veldpartijen dat markttoezicht voortaan de exclusieve bevoegdheid van de ACM is. De precieze gevolgen van deregulering en macrokostenbeheersing worden via lagere regelgeving verder uitgewerkt. Daarbij zullen de relevante partijen worden betrokken.